

Món França

La primera volta de les eleccions presidencials franceses ha deixat dos noms: Nicolas Sarkozy i Ségolène Royal. El candidat de la dreta i la dels socialistes s'enfrontaran el proper 6 de maig en la segona volta. Ara, la clau la tenen els votants que van donar suport al centrista François Bayrou, que ha preferit no posicionar-se.

La vida pot ser complicada, però la vida política pot arribar a no tenir remei. És el cas, per exemple, del candidat centrista François Bayrou. Després d'obtenir 6.750.000 vots en la primera volta de les eleccions presidencials franceses del passat 22 d'abril, gràcies, sobretot, a l'estratègia de desmarcatge respecte de la dreta, Bayrou va anunciar que vol fundar un "partit central, que no vol dir centrista". És clar, però, que vol donar el seu vot a la socialista Ségolène Royal. Això és així perquè Bayrou sap que podrà entendre's amb l'electorat moderat d'esquerra, però mai amb la dreta pura. Doncs bé, paradoxalment perquè el somni del nou Partit Demòcrata (PD) es vegi coronat per l'èxit necessita que la dreta pura guanyi. És a dir, en realitat a Bayrou li cal que el Partit Socialista exploti, que la franja esquerra radical –de Laurent Fabius a Jean Luc Melenchon– del PS abandoni la formació o, millor encara, que se l'emporti per transformar-la en un suport minoritari del seu PD, formació on podran trobar refugi gent com Michel

Dos candidats, tres personalitats i un càrrec

Rocard, Dominique Strauss-Kahn i potser la mateixa Ségolène Royal.

Bayrou ha deixat molt clar que no confia en Nicolas Sarkozy. Per a ell el candidat de la dreta és l'home al servei del gran capital, l'home de les antigues maneres de fer política –a còpia d'amenaçes i xantatge– i l'home que vol concentrar tots els poders. Quan ha parlat de Royal, en canvi, Bayrou ha criticat el programa socialista –que no és el de la candidata–, però s'ha disposat a discutir amb ella. Ho té tot a guanyar i molt poc a perdre, sobretot si la candidata socialista no és escollida presidenta. Aquesta és la paradoxa. El PD de Bayrou pot somniar a fer forat a les properes legislatives si es presenta com a alternativa a les dues forces majoritàries, però el somni es tornarà més prosaic si entremig el PD ja ha passat a formar part –minoritària– d'un govern escollit per una *madame* Royal guanyadora i que busca una majoria.

Discurs endurit. La campanya ha revelat que Nicolas Sarkozy ha sabut

prendre un milió de vots a l'ultradreta Front Nacional (FN). Per aconseguir-ho ha adoptat part del discurs de l'extrema dreta, i sobretot, ha aprofitat que l'FN sembla haver perdut el nord: va presentar un candidat –Le Pen– de setanta-vuit anys, va buscar el suport d'un actor còmic de color –Dieudonné– i d'un antic ideòleg comunista –Alain Soral–. Per la seva banda, la filla de Le Pen, Marine, vol donar "respectabilitat" a l'FN, però no està clar que els votants de l'FN –almenys una part important– no preferissin les velles maneres: els cops de porra, empaitar negres o magribins, anar a pintar cementiris jueus i, sobretot, passejar-se amb el corretjam i el braç enlaire. L'odi racial no és soluble en les bones maneres.

Sarkozy vol reconciliar la dreta amb el mirall. De Gaulle, Giscard o Chirac mai no es van voler dir de dreta. Sarkozy, sí. El problema, com diu el filòsof Michel Onfray, és que Sarkozy és "un home que no se sap governar a si mateix i busca consol governant tota la resta". Aquest desequilibri, aquesta avi-

desa psicològica de poder, és massa evident, fa mal als ulls. En canvi, Ségolène Royal vol reconciliar l'esquerra amb la realitat. Sense ordre, no pot haver-hi justícia, sense autoritat, no pot haver-hi llibertat. L'escriptor Marc Lambron parla d'ella com de "la filla del coronel" i recorda que el pare militar fa que la noia –la senyora– hagi crescut dins "d'un món minoritari en què pesa el gust per manar, una certa impavidesa, la mentalitat de l'insular, la valentia i també els aïllaments del soldat perdut".

El bon resultat de Royal, el segon lloc amb el 25,8% dels vots, no ha de fer oblidar que l'esquerra no havia estat mai tan minoritària al llarg de la V República. Sumant els vots comunistes, trotskistes i verds, els socialistes es queden en un 36%. Per guanyar necessiten un 50% dels vots de Bayrou i que un altre 25% opti per abstenir-se. Potser és demanar massa.

El desastre més gran d'aquesta primera volta –per imprevisible– és el dels ecologistes. Abans que comencés la campanya pròpiament dita, entre un 12 i un 15% dels electors volien un candidat verd. Nicolas Hulot, el més popular dels presentadors de televisió, l'home que ha popularitzat l'ecologia entre els francesos, era el desitjat. I ell s'ha comportat com un passarell: ha fet signar a tots els candidats un anomenat "pacte ecològic" –Le Pen s'hi va negar, Sarkozy ja l'ha oblidat– que

ha "buidat" de contingut la candidatura de l'ecologisme polític a canvi de dispersar-lo en dosis micronèsiques entre tots els altres.

El dilema de la segona volta.

Ara els electors han de triar entre dues formes de ruptura. Sarkozy és la ruptura amb el gaullisme i amb una generació de líders de dreta. És una ruptura amb la política europea francesa i la política àrab del país. Els Estats Units i Israel guanyaran pes si Sarkozy surt escollit president. Molt probablement, això implicarà també el final de la tradició colbertista i l'inici d'una concentració de poders a l'estil de Berlusconi

a Itàlia. Sarkozy és el triomf del nou ric. A l'horitzó, una amenaça d'explosió social. Royal és una ruptura amb l'aparell socialista i la victòria dels que tenen vint anys menys que la mateixa candidata. I és un èxit estrany d'una certa forma d'aristocràcia, de l'aristocràcia del mèrit, de la persona que s'ha fet la pròpia combinació de valors i només accepta parlar de drets si la gent accepta les obligacions que comporten.

Mentrestant, la sort dels dos candidats és a mans d'un tercer, d'un Bayrou que ha acceptat trobar punts de contacte amb Royal i que no els vol reconèixer amb Sarkozy. Ningú no sap amb exactitud si els electors de Bayrou combreguen més amb la dreta o amb l'esquerra. El candidat de la dreta té moltes taules, una ambició extraordinària i el talent d'un gran professional de la política. Fa tanta por com a la vegada inspira confiança. Ségolène Royal, en canvi, confia en el fet que als cinquanta-sis anys encara sembla jove –que no vol dir tendra– en tots els sentits de la paraula. No és tan bona oradora com el rival i no sembla que la seva competència en matèria econòmica o militar sigui extraordinària. Però tampoc no ho era la del president Mitterrand i no fou precisament això el que va fer d'ell un bon o un mal governant.

Octavi Martí
París

Primera volta francesa

Resultats de les eleccions presidencials.

